

Dosarul nr. 1ra-925/22
1-21063829-01-1ra-27062022

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

21 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte: Toma Nadejda,

Judecătorii: Diaconu Iurie, Catan Liliana, Guzun Ion și Boico Victor,

judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Sîrbu Lilia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 02 martie 2022, în cauza penală în privința lui

Balaban Dmitri xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 29.04.2021 – 25.11.2021;

Instanța de apel: 14.01.2022 – 02.03.2022;

Instanța de recurs: 27.06.2022 – 21.11.2022.

A C O N S T A T A T

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat (sediul Central) din 25 noiembrie 2021, pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Balaban Dmitri a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. a) Cod penal, la 2 (doi) ani închisoare.

Potrivit art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite lui Balaban Dmitri, pentru un termen de probațiune de 2 (doi) ani.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că Balaban Dmitri la 24 octombrie 2020, aproximativ ora 03:00, aflându-se la parcare în apropierea unității de divertisment „Чердак”, situată în mun. Comrat, str. Lenin, 113, într-un loc public, acționând intenționat, cu obrăznicie deosebită, încălcând grosolan ordinea publică, exprimând un comportament de desconsiderare față de societate, dând dovadă de indecență și aroganță, în prezența mai multor persoane care se aflau în incinta „Чердак”, l-a ofensat cu cuvinte obscene pe cet. Stoinov Constantin, umilindu-i onoarea și demnitatea, aplicând violența fizică, exprimată prin lovituri multiple cu pumnii

peste corp, în regiunea capului, cauzându-i durere fizică.

Acțiunile lui Balaban Dmitri, au fost încadrate în baza art. 287 alin. (2) lit. a) Cod penal, *huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, de o persoană care anterior a săvârșit un act de huliganism.*

3. Avocatul Covalenco Serghei în numele inculpatului a contestat sentința cu apel, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei inculpatului, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Balaban Dmitri să-i fie stabilită pedeapsa minimă sub formă de amendă, în mărime de 562,5 unități convenționale.

În motivarea apelului a indicat, că pedeapsa aplicată inculpatului este una prea aspră, nefiind luat în considerație faptul că cauza a fost examinată în baza procedurii simplificate, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Consideră că prima instanță neîntemeiat a reținut în privința lui Balaban Dmitri, în calitate de circumstanță agravantă – săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară. Or, potrivit art. 111 alin. (3) Cod penal, stingerea antecedentelor penale anulează toate incapacitățile și decăderile din drepturi legate de antecedentele penale. Astfel că antecedentele penale în privința lui Balaban Dmitri, sunt stinse.

De asemenea, a menționat că în calitate de circumstanță atenuantă, instanța de judecată urma să rețină în privința inculpatului și lipsa prejudiciului material, precum și faptul că acesta se caracterizează pozitiv și are la întreținere un copil minor.

În concluzie, a precizat că în privința inculpatului Balaban Dmitri, urmează a fi aplicată o pedeapsă minimă sub formă de amendă, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 02 martie 2022, a fost admis apelul, casată sentința primei instanțe, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost încetat procesul penal în baza art. 2 al Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în vigoare din 31 decembrie 2021.

4.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat, că prima instanță întemeiat a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate, încadrând just acțiunile acestuia în baza art. 287 alin. (2) lit. a) Cod penal.

Prin urmare, instanța de apel a menționat că în cadrul ședinței instanței de apel, inculpatul împreună cu avocatul său, a solicitat încetarea procesului penal în temeiul Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii

Moldova.

Astfel, reținând prevederile art. 1, 2 alin. (1) din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, instanța de apel a conchis că în privința inculpatului Balaban Dmitri, s-au constatat temeiurile pentru aplicarea amnistiei și încetarea procesului penal, în legătură cu adoptarea Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În acest context, instanța de apel a indicat că potrivit materialelor cauzei, Balaban Dmitri se învinuiește de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. a) Cod penal, care potrivit art. 16 Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave. Mai mult, inculpatul Balaban Dmitri s-a căit sincer de cele săvârșite.

În concluzie, reținând prevederile art. 275 alin. (4), 332 alin. (5) Cod de procedură penală, instanța de apel a precizat că inculpatul întrunește cerințele prevăzute la art. 1 alin. (1) din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, fiind stabilite temeiurile pentru încetarea procesului penal intentat în privința lui Balaban Dmitri.

5. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului menționează, că la caz, instanța de apel urma să adopte o sentință de condamnare în privința lui Balaban Dmitri, în conformitate cu art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, care prevede stabilirea pedepsei și liberarea de executarea acesteia în cazul amnistiei, conform art. 107 Cod penal.

Or, sentința de încetare a procesului, din motivul intervenirii amnistiei, după cum a constatat instanța de apel, nu se regăsește în conținutul art. 391 Cod de procedură penală, conform căruia se adoptă sentința de încetare a procesului penal.

De asemenea, precizează că adoptarea unei sentințe de încetare a procesului penal din motivul aplicării amnistiei, se exclude și de prevederile art. 107 alin. (1) Cod penal, care prevede că amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea pedepsei, astfel că la caz, urma să fie constatată vinovăția lui Balaban Dmitri, cu absolvirea acestuia de la executarea pedepsei.

Mai mult, luând în considerație că o hotărâre judecătorească de aplicare a amnistiei, nu constituie temei de reabilitare a persoanei, amnistia poate fi aplicată doar după cercetarea probelor din dosar și stabilirea vinovăției inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate, potrivit art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, la caz urmând a fi adoptată o hotărâre de condamnare, cu liberarea lui Balaban Dmitri de pedeapsa penală.

Totodată, indică partea acuzării că instanța de apel nu s-a expus asupra

corpurilor delictive, fapt ce contravine prevederilor art. 397 pct. 3) Cod de procedură penală.

În opinia părții acuzării, instanța de apel greșit a încetat procesul penal, în legătură cu aplicarea Legii privind amnistia.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces. Instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

După cum rezultă din materialele cauzei, se invocă drept temei pentru declararea recursului prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

În conformitate cu prevederile art. 413 alin. (1) Cod de procedură penală, la judecarea apelului se aplică regulile generale pentru judecarea cauzelor în primă instanță.

În corespundere cu art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Potrivit practicii judiciare constante, la întocmirea ei, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală, în aceeași consecutivitate.

Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal lărgit atestă că aceste norme procesuale, deși sunt obligatorii, nu au fost respectate pe deplin de către instanța de apel la judecarea

cauzei, din considerentele ce urmează a fi descrise.

După cum rezultă din materialele cauzei, prin sentința primei instanțe, Balaban Dmitri a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. a) Cod penal, la 2 ani închisoare, iar potrivit art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite inculpatului, pentru un termen de probațiune de 2 ani.

Fiind investită cu judecarea apelului depus de partea apărării, instanța de apel a casat sentința primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care a fost încetat procesul penal în baza art. 2 al Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în vigoare din 31 decembrie 2021.

Așadar, Colegiul penal lărgit constată că de fapt motivarea soluției instanței de apel este una neclară, or, potrivit prevederilor legislației procesuale și practicii judiciare, hotărârile pronunțate de instanțele de fond trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea.

În acest sens, Colegiul penal lărgit precizează că deși în descriptivul deciziei instanța de apel a reținut argumentele părții apărării cu privire la aplicarea în privința lui Balaban Dmitri, a Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, precum și argumentele procurorului potrivit cărora în speță se întrunesc temeiurile pentru aplicarea în privința inculpatului a amnistiei, și că potrivit art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, Balaban Dmitri urmează a fi liberat de la executarea pedepsei în legătură cu amnistia conform art. 107 Cod penal, totuși în partea dispozitivă a deciziei, instanța de apel a adoptat soluția potrivit căreia „..... a înceta procesul penală în baza art. 2 din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în vigoare din 31 decembrie 2021.”

Însă, sub acest aspect Colegiul penal lărgit consideră că soluția instanței de apel, contravine normelor penale și celor de procedură penală, precum și practicii judiciare constante.

Potrivit art. 107 alin. (1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Ținând cont de faptul că la caz, solicitarea de aplicare a actului de amnistie a intervenit la faza de judecare a apelului, instanța de apel urma să adopte și să pronunțe o hotărâre în conformitate cu prevederile art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, potrivit cărora sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art. 107 din Codul penal.

În concluzie, Colegiul penal lărgit menționează că motivarea neclară

efectuată de instanța de apel prin care a aplicat în privința inculpatului Balaban Dmitri, Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în vigoare din 31 decembrie 2021, se apreciază ca un viciu de judecată care afectează hotărârea adoptată și reprezintă temei legal de a casa decizia atacată și a dispune rejudecarea cauzei, în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală, argumentând clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele expuse supra.

7. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Se admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Sîrbu Lilia, se casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 02 martie 2022, în cauza penală în privința lui **Balaban Dmitri xxxxx** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la **23 ianuarie 2023.**

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion

Boico Victor